

stridente și erori de gust; am regretat că nu i-a ispitit un strop de autoironie. Jean Săndulescu (Sorin), Doina Iojă (Polina Andreevna), Ion Mîinea (Dorn) și Grig Schiteu (Șamraev) au făcut roluri-schemă, conforme tuturor vechilor obișnuințe, ultimul cu o insistență exagerată pe facil.

Am lăsat cu regret pentru la urmă două absențe prea importante ca să ne prefacem că nu le observăm: Arkadina Simonei Constantinescu — interpretată cu o ciudată aereală, sec, ca un personaj lipsit de farmec și de strălucire, o geloasă și o egoistă oarecare; și Treplev, pentru care Eugen Harizomenov s-a străduit mult, cu incontestabilă bună-credință, dar confuz și fără a întui „punctul dureros“.

I. P.

TEATRUL „BACOVIA“ DIN BACĂU

VICLENIIILE LUI SCAPIN de Molière

Sînt evidente eforturile colectivului băcăoan de a aduce vrednice corecturi activității sale: un repertoriu alcătuit din titluri de prestigiu, în care predomină lucrările clasice, o susținută muncă de propagandă a spectacolelor și de educare a publicului, însăși înfățișarea îngrijită și atracțională a teatrului, toate lasă să se întrevadă perspective mai optimiste. Chiar recentul spectacol cu *Vicleniile lui Scapin* e în bună parte o promisiune împlinită, în măsura în care corectitudinea, bunul gust, profesionalitatea constituietribute ale reușitei. Regizorul Gh. Milețianu, sprijinit de o echipă de tineri actori și de scenograful Mihai Mădescu din Piatra Neamț, și-a construit spectacolul pe temelia trainică a textului, interzicîndu-și derogările de la tradiție, dar exploataînd din plin tot ce tradiția îi oferea. Sigur, încredințînd rolul titular lui Mircea Crețu, regizorul a mizat pe farmecul și dezinvoltura acestuia, dar a nesocotit, cred eu, trăsătura structural comică a personajului, lăsîndu-se ispitit, ca și interpretul, de o posibilă tratare gravă a rolului, în sensul în care pare s-o fi făcut, cu vreme în urmă, Jean Louis Barrault, cel ce vedea în Scapin un „Pierrot trist“. O undă de amară compătimire pentru semenii săi șade bine lui Scapin, dar n-are cum să fie într-atît de copleșitoare încît să anihileze verva volubilului servitor.

Regizorul a încredințat rolurile celor doi tați orbiți de avaricie tinerilor Gheorghe Serbina și Radu Cazan. Compozițiile lor sînt

fără îndoială izbutite, actorii au haz, mai cu seamă ultimul, reușind momente de foarte bună calitate.

Dacă pentru Cătălina Murgea rolul Hyacinthei a constituit un exercițiu care nu a solicitat-o prea mult, pentru Anca Alecsandra, actriță „de dramă“ cum se zice, rolul Zerbintettei a însemnat o ambițioasă (și convingătoare) demonstrație a unor mai largi posibilități. Aceeași Anca Alecsandra a compus rolul doicii Nérine cu multă grijă pentru detalii. Corecți, dar fără strălucire, tinerii Mircea Belu și Lăviu Rus. În rolul servitorului Sylvestre, rol prea puțin generos, Sorin Postelnicu, a dovedit din nou reale calități. Rămîne, fără îndoială, un actor de perspectivă, în ciuda ingratitudinii cu care a fost distribuit de astă dată.

Cum spuneam la început, spectacolul cu *Vicleniile lui Scapin* se situează în limitele corectitudinii. Nu dau un înțeles peiorativ acestei aprecieri, dar cred că, din cît au arătat cu acest spectacol, tinerii actori băcăoani sînt îndreptățiți să aspire la mai mult, după cum noi sîntem datori să le cerem acest lucru.

V. M.

TEATRUL DE DRAMĂ ȘI COMEDIE DIN CONSTANȚA

• INTERESUL GENERAL de Aurel Baranga • NOTA ZERO LA PURTARE de Virgil Stoenescu

Stagiunea s-a deschis cu reluarea, într-o montare nouă, o piesei dramaturgului conștanțean Grigore Sălceanu, *Ovidius*. În rolul titular: Sandu Simionică. A urmat *Nota zero la purtare* de Virgil Stoenescu și Octavian Sava — montare lejeră, cu prospețimi și năvîtați care-i stau bine, semnată de Gh. Jora și *Interesul general* de Aurel Baranga — pînă acum momentul cel mai reprezentativ, evenimentul artistic al acestui colectiv, în concepția regizorală a lui Ion Maximilian.

Probabil că, dacă spectacolul cu *Nota zero la purtare* nu s-ar fi desfășurat ca o rememorare a evenimentelor din școală de către foștii colegi care se reîntîlnesc după zece ani, un strat de convenționalism s-ar

Viorica Faina-Borza (Tanti) și Mircea Constantinescu-Govora (Carapetrache)

fi așternut pe evoluția interpreților, ducând la situații false și relații tot atât de false. Scena finală încadrează începutul și sfârșitul poveștii elevului-uteist Ștefan Vardă, și asta dă o perspectivă nouă lucrurilor. Poveștea propriu-zisă se desprinde ușor, cu un zîmbet îngăduitor, din cînd în cînd cu o concesie nevoii de joacă pe care o avem în noi, cu plăcerea reconstituirii sotiilor de atunci și a gravității cu care se fac, la vîrsta aceea, primele destăinuirii, primele declarații, primele planuri de viață. În aceste tonalități, care nu sparg neprevăzutul, evoluează tinerii absolvenți Mircea Nic. Crețu în rolul personajului principal, și Andy Ștefănescu în rolul lui Mișu Felecan; Dumitru Drăgan și Constantin Duicu în două roluri mai mici; Petre Lupu și Iancu Lucian în două roluri mai colorate, cu haz și candoare. Tăndru, învăluit într-o aură de poezie tristă, Longin Măroiu în rolul profesorului Butnaru. În rest, apariții corecte. Și aproape nimic despre un rol care ar fi putut să fie ceva, jucat de Aurora Simionică.

Interesul general are la bază o concepție foarte riguroasă despre funcția estetică a satiricului, o compoziție exemplară din punct de vedere plastic și dinamic al montării, o cheie simplă — și totuși rară — pentru concretizarea celor de mai sus: forța. Rezultatul este valoros — și dacă este adevărat că o piesă de Aurel Baranga își explică succesul prin măiestria cu care exprimă punctul de vedere al publicului, este tot atât de adevărat că spectacolul își explică succesul prin măiestria cu care exprimă tot un punct de vedere, și anume al autorului deci în ultimă instanță tot al publicului.

Succesul acesta a fost explicat în multe feluri. Uneori, despre succes în general, nu s-a mai dat nici o explicație. Bernard Shaw era sceptic că s-ar putea găsi o definiție în materie. Dar o doamnă cultivată a explicat ceva și dorim să-i dăm cuvîntul, pentru că ni se pare că n-a greșit. N-a greșit deloc, Doamna de Staël: „pentru a obține un mare succes în teatru trebuie mai întîi să studiezi publicul căruia i te adresezi și felurilele

pricini pe care se întemeiază felul lui de a gândi”. Cu cite cuvinte întortochiate nu spunem, de multe ori, același lucru? „O piesă de teatru este literatură în acțiune, și talentul de care e nevoie spre a o scrie e atât de rar, doar pentru că e alcătuit din uimitoarea imbinare dintre înțelegerea împrejurărilor reale și inspirația poetică”. Ce explicație mai bună se poate da noțiunii de succes și calității artistice a celui ce îl dobîndește prin piesele și spectacolele sale? Regizor și autor s-au întîlnit într-o simbioză perfectă și cu aceeași forță satirică cu care unul și-a compus partitura, a interpretat-o celălalt.

Spectacolul începe în forță: tensiunea cu care Hrisanide răspunde unor întrebări ale reporterei de la televiziune e accentuată de mii de întrebări lăuntrice, de panică: s-a întîmplat ceva neobișnuit. Glasul interpretului e frînt, zîmbetul — o lamă de cuțit care scîlbește pe față. Personajul și-a pierdut mișcările; și-a pierdut suflul; nu mai e o.n. E o imagine descompusă, aproape de monștruozitate. Pe această tensiune își concepe regizorul întreg spectacolul și ritmul care o susține nu slăbește o clipă, amplificînd contrastele. Cu intrarea lui Carapetrache se adaugă o tensiune nouă și ea este marcată minuțios, într-un joc de tonuri și de accente care ating apogeul expresivității comice. Dacă Dan Herdan este impecabil în redarea descompunerii lui Hrisanide, Mircea Constantinescu-Govora este, fără să exagerăm, excepțional în compunerea unui chip care crește periculos sub ochii noștri, din aceeași linie descompusă. Nu mai avem de-a face cu caricaturi; caricaturile sînt mai jos, la nivelul lui Plătică (inteligent redat de Romel Stănciugel), al lui Sfîntescu și Linte (reașit cuplu, interpretat de Alexandru Mereuță și Constantin Gutu) și chiar la nivelul personajului Tanti (bine surprinsă în evoluția Viorică Faina-Borza). Avem de-a face cu monștri, cu fapte de dincolo de rațiune — ceea ce se și explică prin apartenența la „farsă atroce”. Aceste fapte joacă cu nonșalanță „pe cadavre” și meritul spectacolului e de a le fi surprins *savoarea jocului, înconștientă conștientă* a pericolului social pe care-l produce. E magistrală scena care redă nașterea unui nou Carapetrache, unde interpretul are unduire de felină, instanțate de spaimă și de pierdere totală a gravității. Crește, din el însuși, un personaj neașteptat, și momentele din care se compune această creștere sînt urmărite cu lupa, într-o acumulare perfectă de trăsurii noi, care îi schimbă, în cinci minute, mersul, vorba, gestul și gîndul. Hrisanide privește înmărmurit această metamorfoză și sfîrșește prin a admira noua faptură și a i se supune. Are și de ce. Ceea ce a apărut, l-a întrecut în mirsăvie.

Un interpret măsurat și cald: Emil Sassu (Ion Bocioacă). Un decor bine proporționat, semnat de Mihai Tofan, de la Teatrul Național din București.

C. Paraschivescu